



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Joannis Pierii Valeriani Bellunensis Hieroglyphica, Sive De
Sacris Ægyptiorum Aliarumque Gentium Literis,
Commentariorum Libri LVIII**

Valeriano, Pierio

[Lipsiae] ; Francofurti Ad Moenum, 1678

Anima.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14259

bræos frequentissimum est, ut una cum locutione ipsa, res etiam qualis, cuiusmodi sit, intelligatur: ut quo vocabulo cælum nominant, constare id ex aqua & aere doceant, cum Adam dicunt, & crassam qua compacti sumus terræ materiam, & insitam simul mentem ostendunt: mentem enim terræ applicitam id nominis significare tradit Philo. Sed jam quid commerii anima cum ipso corde habeat, videamus. Aegyptiorum opinio fuit, cor esse animæ receptaculū: quasi igitur omnīs cogitatio significetur, & inesse animam cordi constet, per Accipitris ipsius picturam animæ reminiscetur. Neque quidem Aegyptii tantum, verum & Stoici animam in corde potissimum statuerunt: sentiendi enim vires omnes ad sensum, quem ex re ipsa communem vocamus, uti flumina ad mare, confluunt: hic autem, si Aristotelem sequimur, in corde est. Neque absurdè dixerimus, ab eo maius quinque corporis sensus, visum, auditum, gustatum, odoratum, tactum, quasi quinque maria mediterranea, diffusos intrare corporis continentem, quæ manifesta Platonis in Theateto sententia fuit. Quod vero super animo paulo ante dicebamus, eum Accipitri comparatum, imo alitem ipsam pictam congruum huius esse symbolum, redigit in memoriam mihi Zoroastris dictum: *Alarum quæpe esse animum*, quod apud Platonem latissimè dileritur, decidentibusque alis præcipitem eum in corpus ferri, illisque mox succrescentibus ad superos revolare. Sed percontantibus eum discipulis, quo pacto alis bene plumantibus animos volucres fortiri possent: *Irrigetur*, inquit, *alæ aquis vitæ*. Iterum sciscitantibus, unde has aquas peterent: sic per parabolam, qui erat hominis mos, respondit: *Quatuor amnibus Paradisus Dei alluitur & irrigatur, indidem vobis salubres aquas hauriatū*. Quæserit vero aliquis, quinam hi fluvii sint, ut si Accipitrem mersare suum ibi velit, eos nanciscatur. D. Ambrosius flumina Zoroastris quatuor virtutes totidem, in quas dividitur sapientia, prudentiam quippe, temperantiam, fortitudinem, & iustitiam intelligit, fontemque esse sapientiam, ex quo flumina hæc quantacumque sunt deriventur: nam in Divinis literis fons passim accipitur pro sapientia, ad quem accedere sitientes admonemur, de quo plura in cælo aquis irriguo. Ubi vero Plato in *larum*, quas animæ tribuit, mentionem incidit, per alas naturalem eam intelligentiam capit, quæ, ut inquit Alcinoüs, est intellectio quædam in anima quæ corpori sit applicita, non ea quæ animo à corpore soluto convenit: ea igitur, cum labem à corpore contraxit, numquam sese tollere humo poterit, nisi fluminibus, quæ posita sunt, infestum eluerit scelus. Quoniam vero sunt qui duram metaphoram contendant, Gangem, Nilum, Tigrin, & Euphratem (ea enim iis amnibus nomina faciunt) pro quatuor illis virtutibus poni, quæ omnem in hominem, vita principatum obtinent, minime iuerit importunum hæc latius interpretari,

PRUDENTIA. CAP. XIII.

Primus fluvius.

EX amnibus his Gangem primum enumerant, qui pro Prudentia ponatur. Trahit hic ramenta auri, carbunculum, prasinum lapillum, quem alio nomine Smaragdum vocamus. Aurum pro inventis prudentium sapius accipimus, unde divinum numen per Prophetam ait: *Odi illius Aurum & argentum*, de quo quidem alio loco commodius. Devolvit & splendidum carbunculum, in quo scilicet animæ nostræ vivit igniculus, qui si tempore suscitetur, neque apta fomenta deficiant, micantissimum ignis fulgorem totis sit ædibus exhibiturus, ut in anima corpori insita, pennarum radices actæ altius inhaerescant, quæ si prorumpere semel cœperint, brevi sint omnem corporis molem per sublimen aera libratura. Per Smaragdum vero virorem intelligas: porro autem quæ virent, vivacitatem præ se ferunt. Ostendit præterea viror, præteriti seminis vitam. Autum fulgore suo præfertium rerum pretia proponit. Carbunculus excitato lumine, quid futurum sit, quidve advente cœperit, quæ tria sunt prudentiæ munera. Ganges ad hæc (Phison, est Hebræis) vocabulum significare tradunt oris mutationem, sive dicere velimus, sermonis varietatem: non enim Ganges unam tantum gentem circum, sed ut ajunt, omnem terrarum orbem ambit, & ut nonnulli opinati sunt, vel mysticè rem intelligentes confixere, in Libyam usque prolabitur: manifestè enim accipiendum mythologum non ad historiam, sed ad mysticum aquarum sensum animum adjecisse. Atqui prudentiæ munus est prodesse quamplurimis, neque ullam tam remotam, tam efferam gentem prætermittere,